

PRAŽSKÝ

03*2019

přehled

KULTURNÍCH POŘADŮ

67. ročník

S námi máte přehled!

Praha: vycházky

Pojďte s námi na procházku
a seznámte se s Prahou
tak, jak ji neznáte!

Kompletní program na
březen najdete uvnitř.

eshop.prague.eu

PRA
HA
PRA
GUE
PRA
GA
PRA
G

**Prague
City Tourism**

Praha:emoce

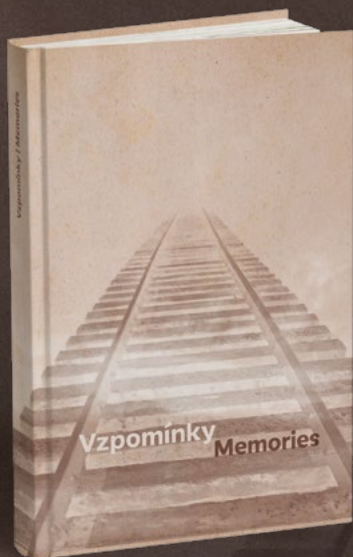

35 Kč

www.kampocesku.cz

Vzpomínky

Memories

je název projektu volných vyprávění pamětníků oživujících zážitky z období nacistické okupace. Přestože se nemusí vždy jednat o faktografické zachycení prožité reality, pojí se vždy s určitými citovými vjemy, které se s odstupem času mění stejně jako emoce v okamžiku vzpomínání. Společným jmenovatelem příběhů je Malá pevnost a terezínské ghetto, kde se osudy pamětníků protínaly. Kniha je dosavadním výsledkem několikaleté spolupráce mezi Památníkem Terezín a redakcí KAM po Česku.

Příběhy jsou řazeny v pořadí, ve kterém vycházely v měsíčníku KAM po Česku v letech 2007–2018. U každého příběhu je uvedeno, kdy byl rozhovor s pamětníkem zaznamenán nebo (v případě již zemřelých osob) text zpracován.

Děkujeme všem, kteří nám svým laskavým svolením dovolili zprostředkovat tyto příběhy těm, kteří naslouchají.

Luděk Sládek

autor: Luděk Sládek

fotografie: rodinné archivy citovaných pamětníků; autor; Památník Terezín

produkce: Vydavatelství KAM po Česku, s.r.o.

odborná revize textu: PhDr. Toman Brod

Vydal: Památník Terezín, jako doplněné rozšířené vydání v roce 2018.

Kniha vyšla za finančního příspěvní Ministerstva kultury České republiky.

vazba: pevná, šitá **stran:** 400 **cena:** 220 Kč

objednat lze na: www.pamatnik-terezin.cz, www.kampocesku.cz

IMAGE

BLACK LIGHT THEATRE

TANEC & PANTOMIMA

ČERNÉ & DIVADLO

Galaxia*

CABINET

BLACK BOX

AFRIKANIA

The Best of Image

Nový divadelní sál Národní 25, Praha - Staré Město
www.imagetheatre.cz tel.: 222 314 448 732 156 343

DIVADLO NA JEZERCE

MATĚJ BALCAR

PREMIÉRA 4.DUBNA

PÁNSKÝ KLUB

MILAN ŠTEINDLER

ZDENĚK ŽÁK

KRISTÝNA HRUŠÍNSKÁ a další...

nextclinics

AEROSOL SERVICE

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

FORUM 24

wüstenrot

XANTYPA

B&B

DV TV

LUXOR

ABELSON Agency

hype media

Regina DAB Praha

TISKÁRNA ZAPLATLEK

Milí čtenáři,

letošní jaro na sebe nenechalo dlouho čekat a přihlásilo se již v únoru. Chtělo by se poděkovat za přídel teplá a slunečního svítu, který nám tak celou zimu scházel, ale při vzpomínce na loňský rok bych byla zdrženlivější. Kdo ví, na co se máme ještě těšit. Dost však bylo úvah o počasí, kterému stejně neporučíme. Raději se zaměřím na kulturní tipy, o které tu hlavně jde.

V Galerii Roberta Guttmanna na Starém Městě bude od 7. března možno zhlédnout výstavu výtvarníka Jaroslava Róny, který měl v roce 2017 velkou retrospektivu v Domě U Kamenného zvonu. Tento originální umělec představí hlavně svoje kresby, které nám umožní nahlédnout hlouběji do jeho světa. Nedaleko od galerie se můžete pokochat jeho sochou Franze Kafky.

Inspirativní koncert proběhne 14. března v Kapli Italského kulturního institutu, na kterém uslyšíte skladby barokních skladatelů ze 17. století. Zahraje soubor Musica Poetica se zpěvačkou a harfistkou Janou Janků. Podrobnější program najdete v rubrice Koncerty. Přeji příjemný zážitek. Téměř celý měsíc budete moci navštívit oblíbenou výstavu orchidejí všeho druhu v Botanické zahradě v Troji. Těšit se můžete na pěstitelské novinky, přednášky a záplavu krásných květů.

Přeji vám krásné jarní dny a hodně sluníčka.

Alice Braborcová, odpovědná redaktorka

Pražský přehled kulturních pořadů

měsíčník, ročník LXVII

vydává: Vydavatelství KAM po Česku s. r. o., Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3 | IČ: 04892232 | tel.: +420 222 944 816–7 | mobil: +420 602 223 279 | e-mail: redakce@kamposescu.cz | www.kamposescu.cz | registrováno: MK ČR E 10266 | ISSN 0862–9293

partner vydání: Prague City Tourism

grafický design: Luděk Dolejší | **tisk:** Akontext s. r. o. | **distribuce pro předplatitele:** jménem vydavatele zajišťuje SEND Předplatně, s. r. o. | tel.: +420 225 985 225 | e-mail: send@send.cz | **www.send.cz** | **volný prodej:** První novinová společnost a.s.

Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel. Za změnu programu odpovídá pořadatel. Přetisk článků včetně obrázků se výslovně zapovídá. Veškerá práva včetně práva reprodukce jsou vyhrazena. © Vydavatelství KAM po Česku s. r. o.

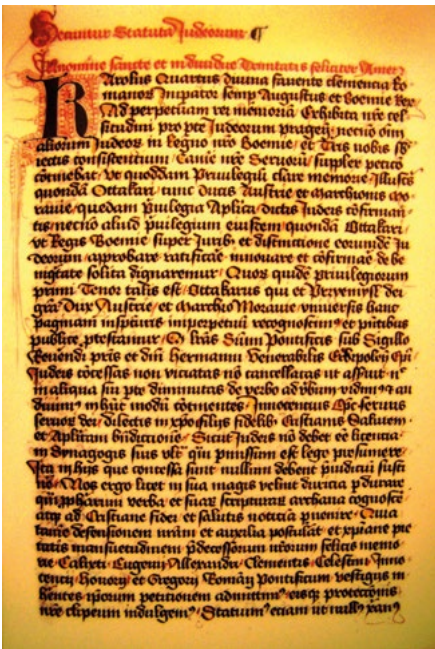
■ KALENDÁRIUM	4
■ ROZHOVOR	10
■ KAM ZA KULTUROU S...	11
■ REDAKCE ZVE	12
■ OHLÉDNUTÍ	14
■ KNIŽNÍ TIPY	15
■ PRAŽSKÁ VLASTIVĚDA	17
■ MĚSTSKÉ ČÁSTI	27
■ DIVADLA	31
Divadelní premiéry	31
Divadelní festivaly	34
Státní divadla	34
Divadla hl. m. Prahy	37
Divadla A–Z	47
Černá divadla	71
Muzikály	73
Divadla pro děti	74
■ FILM	83
Vybíráme z premiér	83
Programy kin	85
■ KONCERTY	91
Hudební festivaly, cykly, orchestry	91
Koncertní sály	95
Kostely, synagogy	99
■ KLUBY, KULTURNÍ CENTRA	103
■ ZAHRANIČNÍ KULTURNÍ CENTRA	115
■ GALERIE, VÝSTAVY	119
Národní galerie Praha	119
Galerie hlavního města Prahy	120
Galerie A–Z	123
■ PRAŽSKÝ HRAD	135
■ PAMÁTKY	139
Významné památky	139
Církevní památky	142
Technické památky	144
■ MUZEA	147
Národní muzeum	147
Muzeum hl. m. Prahy	153
Muzea A–Z	157
Mimopražská muzea	168
■ VOLNOČASOVÉ AKTIVITY	173
■ SOUTĚŽE	26, 37, 57, 181

kalendárium

• SVOBODY A PRÁVA ŽIDŮ (765 let)

Na sklonku křížáckých masakrů židé pochopili, že obchodní smlouvy jim bezpečí nezajistí. Hledali tedy ochranu jistější, a to přímo u samotného panovníka.

Třetí (1179) a Čtvrtý lateránský koncil (1215) nařizoval segregaci židů od křesťanů, přikazoval jim nosit označení žlutým kolečkem či klobouk a zakazoval aktivity vně ghetta mimo finančnictví. Vyhočený stav krotil svými bulami papež Inocenc IV., a zapověděl tak jakékoli násilnosti na židech. Nepokojům se snažil předcházet i Přemysl Otakar II., který nastalé situace využil ke svému

Statuta Judeorum

prospěchu. Své privilegium vydal snad 29. 3. 1254 pod názvem Statuta Judeorum. Židé se dostali do postavení servi camerae regiae (služebníků královské komory), čímž je učinil královským majetkem, a útok na židy byl tak považován za útok na majetek královské komory a tak byli trestáni. Za královskou ochranu museli židé však náležitě platit daně a ochotně poskytovat panovníkovi půjčky.

Alois Rula

• ASKETICKÝ ARCIBISKUP (640 let)

Český šlechtic, duchovní, politik a umělec Jan z Jenštejna pocházel ze šlechtického rodu pánů z Vlašimi a Jenštejna a patřil ke vzdělané šlechtě u královského dvora. Byl kancléřem krále Václava IV. a pražským arcibiskupem, kterým byl zvolen 19. března 1379.

Jako příslušník vyšší šlechty získal kvalitní vzdělání u Jana ze Středy a poté na univerzitách v Praze, Bologni, Padově a Paříži. Jeho otec Pavel z Vlašimi a Jenštejna působil jako královský notář a jeho strýcem byl druhý pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimi. Po studiích se vrátil do Prahy jako odborník na kanonické právo a byl jmenován královským kancléřem. Jeho politická

Busta Jana z Jenštejna, 14. století, katedrála sv. Víta v Praze

kariéra však začala až roku 1375 ve funkci míšeňského biskupa. Pražským arcibiskupem byl do roku 1396, kdy po prohraných sporech s Václavem IV. na tento post abdikoval. Do izolace se dostal po neúspěšné žalobě kvůli umučení generálního vikáře Jana z Pomuku (Jan Nepomucký), v březnu roku 1393. Působení Jana z Jenštejna v této funkci však bylo celkově problematické. Spory, které vedl s králem, oslabovaly nejen státní, ale i církevní jednotu a svým způsobem předjímalý myšlenky husitství. Sám Jan totiž prošel významným názorovým posunem v životních hodnotách. Poté co přežil těžkou nemoc, se jeho osobnost změnila z milovníka světského života na netolerantního asketu, který praktikoval sebekračství, spal na kamenné podlaže a měl náboženské vize. Svůj asketický život postavil jako program a vzor, kterým by se měla společnost řídit. Tím se dostal do konfliktu s královskou mocí a byl postupně zbaven veškerého vlivu. Zemřel jako chudý a zlomený člověk v Římě v klášteře sv. Praxedy 17. června 1400.

Marie Petrušková

• MÁ VLAST (195 let)

Rodák z Litomyšle Bedřich Smetana (2. března 1824 – 12. května 1884) je dodnes považován za zakladatele české moderní národní hudby. Od raného mládí se věnoval hudbě, zejména hře na klavír a kompozici. Hudba, kterou tak miloval, jej nakonec pohltila.

Už v osmi letech zkomponoval svou první skladbu. Po dokončení studií v Plzni se stal učitelem hudby u hraběte Thuna a poté si

otevřel hudební ústav. Později se stal sborníkem Hlaholu a zkomponoval svou první operu „Braniboři v Čechách“, která sklídila velké úspěchy. Oženil se s Kateřinou Kolářovou, se kterou měl čtyři děti, ale zemřely jako malé a zemřela i Kateřina,

kteřá onemocněla tuberkulózou. Od roku 1867 byl Smetana šéfem opery Prozatímního divadla. V létě roku 1874 přestal slyšet na pravé ucho a o pár měsíců později ohluchl zcela. Odstěhoval se tedy ke své dceři Žofii, kde zkomponoval svá největší díla, opery „Tajemství“, „Hubička“, „Čertova stěna“ a dokončil cyklus „Má vlast“. Při slavnostním otevření Národního divadla se hrála

Vývěska k premiéře opery Braniboři v Čechách, 1866

4. 3. 1349 (670 let)

Po smrti své první ženy Blanky z Valois se Karel IV. oženil s druhou manželkou **Annou Falckou** z rodu Wittelsbachů. Sňatkem s Annou připojil Karel IV. Horní Falc (Nové Čechy) k zemím Koruny české. Českou královnou byla Anna korunována 1. listopadu 1349 v chrámu sv. Víta.

9. 3. 1444 (575 let)

Podle Veleslavína zcela vyhořely na druhé postní pondělí roku 1444 **Štítkovské mlýny pod Zderazem**, které Pražané koupili od zderazských Křižovníků s červenou hvězdou. Zderaz byla zaniklá osada na území dnešního Nového Města v Praze, stávala na Břežské skále táhnoucí se až k Vltavě.

10. 3. 1944 (75 let)

Žpěvák, skladatel, hudebník a spisovatel **Pavel Novák** se narodil 10. 3. 1944 v Přerově († 11. 2. 2009). V šedesátých letech se podílel na prosazení rockového mužského pěveckého stylu. Měl zásluhu na uplatnění češtiny v populární hudbě užíváním českých textů převzatých skladeb.

11. 3. 1124 (895 let)

Tělo Bořivoje II. bylo převezeno do Prahy a pochováno v Chrámu sv. Víta, Václava a Vojtěcha, v kapli sv. Martina. **Bořivoj II.** zemřel 2. 2. 1124 v Uhrách. Českým knížetem byl v letech 1100–1107 a 1117–1120. Nástupcem byl do své smrti jeho mladší bratr Vladislav I. (1120–1125).

11. 3. 1509 (510 let)

V Praze se konala **korunovace Ludvíka Jagellonského** českým králem. Jeho otec ujistil české stavy, že vedlejší země (Morava, Lužice a Slezsko) zůstanou i nadále trvalou součástí Českého království. 21. 3. byl do zemských desek vložen závazek, jímž přiznal právo sněmu volit krále.

1799
(220 let)
František Ladislav Čelakovský
* 7. 3. 1799
† 5. 8. 1852
český básník, kritik a překladatel

1824
(195 let)
Josef Matyáš Trenkwald
* 13. 3. 1824
† 28. 7. 1897
český malíř, výtvarník chrámu sv. Víta

1834
(185 let)
Karel Purkyně
* 15. 3. 1834
† 5. 4. 1868
český malíř, syn přírodovědce J. E. Purkyně

jeho opera „Libuše“, což považoval za největší úspěch. Bedřichův zdravotní stav se ale náhle zhoršil, a tak byl převezen do Prahy do ústavu, kde zanedlouho zemřel. Na pohřbu byla jeho rakev pokrytá vlajkou a hrán byl smuteční pochod z „Dalibora“.

Eliška Procházková

▪ PRŮKOPNÍK MODERNÍHO REALISMU (185 let)

Pražský rodák, český malíř a teoretik umění Viktor Barvitius pocházel z početné rodiny Andrease Barvitia, pokladníka hrabat Buquoyů. Přišel na svět 28. března 1834 a do historie umění se zapsal jako jeden z „proroků“ programového realismu v Čechách.

Absolvoval studium figurální malby na Akademii výtvarných umění a poté se vydal do Vídně, Lipska a Drážďan, kde studoval umělecké sbírky. Dále pobýval např. v Mnichově, Norimberku, Řezně a Berlíně.

V letech 1865–1867 byl studentem významného francouzského malíře Thomase Couturea v Paříži, kde „objevil“ realismus a stal se jedním z jeho průkopníků u nás. Díky zkušenostem ze zahraničních pobytů se z něho stal odborník na evropské umění a roku 1885 byl pověřen instalací sbírek Společnosti vlasteneckých

přátel umění v Rudolfínu. Roku 1887 byl jmenován inspektorem Obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění a historie českého muzejnictví mu vděčí za mnohé. Milovník městského ruchu zobrazoval ve svém díle každodenní a běžné momenty a dynamiku moderního života. Vytvářel také portrétní studie a historickou malbu. K předním obrazům patří Čtvrtek ve Stromovce, kde

Viktor Barvitius, Čtvrtek ve Stromovce (1885)

zachytil scénu přátelského setkání ve známém pražském parku. V osobním životě byl ženat s ovdovělou šlechtičnou Gabrielou Haase von Wranau, se kterou měl dva syny a dvě dcery. Jeho nejstarším bratrem byl architekt Antonín Viktor Barvitius. Zemřel 9. června 1902 v Praze a je pohřben na Olšanských hřbitovech.

Alice Brabercová

▪ POVOLÁNÍM MAJITEL DOMU A SPISOVATEL (170 let)

Když se řekne Pinkasovi, každý si jistě vybaví slavnou restauraci U Pinkasů, místo, kde se roku 1843 poprvé v Praze začal čepovat pšezský Prazdroj. Majitelem hospody byl Jakob Pinkas, otec českého dramatika a spisovatele Otty Pinkase, který je znám tím, že jako své povolání uváděl „majitel domu a spisovatel“.

Restauratér, dramatik, spisovatel a aktivní účastník kulturního a společenského života v Praze Otto Pinkas, často uváděný též jako Ota, se narodil 2. března 1849 v bohaté rodině v Praze. Po studiu pražského gymnázia se věnoval soukromému obchodu, ale nakonec rodinnou restauraci roku 1882 přenechal manželům

Na fotografii je zachycen Pinkas v roce 1890

Brabercovým. Začal se věnovat veřejné a literární činnosti. Napsal ilustrovaný cestopis Cesta po Španělech, za který mu byl udělen španělský rytířský řád Karla III. Známé jsou jeho komedie Zaměnil datum, Sedlák milostpán, Nerovné manželství a Fotografie. Ve své době byl velmi známou osobností. Byl aktivní v mnoha spolcích, čestným občanem několika obcí a také velkým znalcem divadelního umění a techniky a zasloužil se o rozvoj Národního divadla. Zastupoval jeho ředitele Šuberta a byl členem správního výboru družstva Národního divadla. Patřil mezi zakládající členy Sokola pražského, Svatoboru a Matice školské. Zemřel náhle 12. 3. 1890 na mrtvici. V závěti odkázal 200 zlatých Svatoboru a stejnou částku Národní jednotě pošumavské, které předsedal. Pohřeb se konal v kostele sv. Vojtěcha v Praze.

Simona Albrechtová

• MALÍŘ, ILUSTRÁTOR, RESTAURÁTOR

(160 let)

Český malíř a restaurátor Vojtěch Bartoněk se narodil 28. března 1859 v Praze. Pocházel z rodiny, která se živila uměleckým řemeslem. Otec byl lakýrníkem a děd malířem porcelánu.

Vojtěch vystudoval pražskou Akademii výtvarných umění u několika významných profesorů, mj. Antonína Lhoty, Maxmiliána Pirnera a Františka Sequense. Ve studiích pokračoval na École des Beaux Arts

Vojtěch Bartoněk, Motiv z pražských ulic

v Paříži, kam se vydal s Ludškem Maroldem. Ve svém díle se nejčastěji věnoval historickým a biblickým tématům, ilustroval knihy Boženy Němcové, ale nejraději maloval scénové obrazy z prostředí pražských ulic, trhů a zákoutí Starého Města. Ty mu vynesly uznání veřejnosti i kritiky. Obrázky byly reprodukovány v časopisech Světozor a Zlatá Praha a čtenáři je měli ve velké oblibě. Jeho

nejznámější obraz Rekruti je zpodobněním tvrdé reality pražské chudiny a patří k autorově vrcholné tvorbě. Spolupracoval s Mikolášem Alšem na dioramatu Pobití Sasíků pod Hrubou skálou. Byl

Vojtěch Bartoněk, Rekruti

autorem nástěnných maleb ve Staroměstské tržnici, ve Štorchově domě na Staroměstském náměstí či v Merkuru v Pařížské ulici v Praze. Živil se také jako restaurátor. Rád se zapojoval do uměleckých spolků – byl členem Umělecké besedy, Jednoty umělců výtvarných a vstoupil i do Klubu za starou Prahu. S nastupující modernou však díla tohoto předčasně zemřelého autora (25. srpna 1908, Praha) byla nadlouho zapomenuta. Pohřben je na Olšanských hřbitovech.

-aba-

18. 3. 1939 (80 let)

V ulici Na Poříčí byl otevřen **obchodní dům Bílá labuť**. V době svého zprovoznění byl největším a nejmodernějším obchodním domem ve střední a východní Evropě. Funkcionalistická stavba vznikla podle plánů architektů Josefa Kittricha a Josefa Hrubého na místě hostince U Bílé labuť.

19. 3. 1484 (535 let)

V noci na pondělí po Květné neděli bylo zatmění měsíce, toho roku se král **Vladislav Jagellonský** definitivně přestěhoval na hrad sv. Václava a sláva Starého Města pražského utrpěla nepřítomností královského dvora. Král totiž sídlil v Králově dvoře na místě dnešního Obecního domu.

24. 3. 1969 (50 let)

Krylova deska **Bratříčku, zavírej vrátka** vyšla na jaře 1969. Jde o jeho první dlouhohrající desku se 14 písněmi. Stejnomená titulní písnička vznikla údajně naprosto spontánně v noci 22. srpna 1968, jako okamžitá reakce na vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa.

25. 3. 1864 (155 let)

Pražský zlatník a všestranný sportovec **Alfred Nikodém** se narodil 25. 3. 1864 († 30. 10. 1949). Je znám především jako průkopník zimního plavání. Poprvé plaval veřejně v Praze ve Vltavě o Vánocích 1923. Tradice plavání během Vánoc ve Vltavě u Národního divadla trvá dodnes.

28. 3. 1799 (220 let)

Kupní smlouvou přešlo **Hraběcí Nosticovo divadlo** na Ovocném trhu v Praze do vlastnictví zemského stavovského výboru. Od této doby se nazývalo Stavovským divadlem. V roce 1826 zde měla premiéru první původní česká opera Dráteník od Františka Škroupa na libreto J. K. Chmelenského.

1874

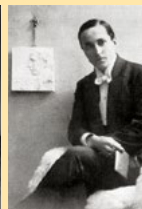
(145 let)

Bohumil Kučera

* 22. 3. 1874

† 16. 4. 1921

český fyzik, podpořil objev polagrafie J. Heyrovským

1884

(135 let)

Rudolf Piskáček

* 15. 3. 1834

† 24. 12. 1940

český hudební skladatel

1914

(105 let)

Bohumil Hrabal

* 28. 3. 1914

† 3. 2. 1997

český prozaik, významný spisovatel 2. poloviny 20. století

• PŘÍLIŠ RAKOUSKÝ PRO PRAHU (145 let)

Přestože slavil úspěchy na světových scénách, potýkal se s nenávisť, záští a paradoxně také s dluhy. Na vrcholu kariéry žil ve Vídni, a když se po vniku ČSR vrátil do Prahy, byl označován za zrádce a Rakušana. Osud dodnes oceňovaného skladatele, dirigenta a violisty Oskara Nedbala je odrazem nelehké situace v době rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku Československa.

Nedbal se narodil 26. 3. 1874 v Táboře jako předposlední ze sedmi dětí. Studoval na tamním gymnáziu a již v útlém věku jej učil hrát na housle místní regenschori Anderle. V roce 1885 jej otec přihlásil na pražskou konzervatoř, kde se učil na trubku a housle a později i na violu. Stal se žákem profesora Antonína Dvořáka, kterého jeho talent velmi zaujal. Na konzervatoři se Nedbal spřátelil s Josefem Sukem

Oskar Nedbal byl úspěšný na několika světových scénách

a díky jejich iniciativě vzniklo později velmi známé České kvarteto. Krom hraní se zajímal o dirigování, proslavil se coby dirigent České filharmonie. Zároveň se také věnoval komponování, je skladatelem baletní pantomimy Pohádka o Honzovi, baletů Z pohádky do pohádky, Princezna Hyacinta a Čertova babička nebo známé operety Polská krev. Do jeho úspěšné kariéry však zasáhla smrt jeho blízkých lidí, zejména bratra Viléma, otce, manželky Josefíny, syna a kolegy z Českého kvarteta Otty Bergera. Na vrcholu kariéry žil spolu s manželkou Marií ve Vídni. V roce 1919 se vrátili do ČSR, Nedbal tam však nenašel pochopení a setkal se se závisť, pomluvami a výčitkami za údajné projevy nemístné loajality k Rakousku. Byl příliš český pro Vídeň a nově příliš rakouský pro Prahu, a to i pro lidi, kterým k jejich slávě sám dopomohl. Situaci vyřešil odchodem na Slovensko, kde přijal místo ředitele opery Slovenského národního divadla v Bratislavě. I poté byl však terčem pomluv a útoků a potýkal se s nedostatkem financí. V roce 1930 odjel do Zábřehu, kde uvedl premiéru své Pohádky o Honzovi v Chorvatském národním divadle. Přitížilo se mu však z čerstvě obdržené zprávy o zamítnutí jeho žádosti o finanční pomoc na úhrady dluhů. Roli sehrály i stále trvající pomlavy, intriky a zášť. Den po veřejném koncertním vystoupení, na Štědrý den roku 1930, spáchal sebevraždu skokem z okna zkušebny v budově divadla. Je pohřben na pražském Slavíně.

Simona Albrechtová

• NÁRODOPÍSEK PERTOLD (135 let)

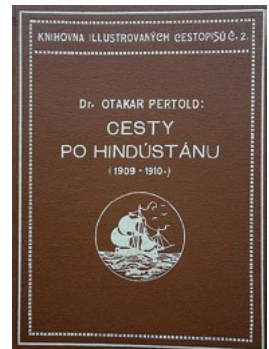
Otakar Pertold se narodil 21. 3. 1884 v Jaroměři v rodině dobře situovaného cukrovarnického úředníka. Bývá považován za průkopníka religionistiky (vědy, která se zabývá studiem náboženství) v Československu. Byl 1. profesorem religionistiky na Karlově univerzitě. Byl členem několika vědeckých komunit a za svého života publikoval mnoho knih a studií v odborných časopisech, především v souvislosti s východním náboženstvím.

Roku 1902 odmaturoval na gymnáziu ve Slaném a poté začal studovat na Karlově univerzitě matematiku, filozofii a poté orientální jazyky a náboženství Indie. Roku 1908 získal doktorát a dále

pokračoval ve studiích v Leidenu a Londýně, která prohloubila jeho zájem o indické náboženství. Následující rok se poprvé vydal do Indie a na Cejlon. Přivezený materiál srovnával a konzultoval v Londýně, Oxfordu a v Paříži až do vypuknutí první světové války. Další čtyři roky bojoval na evropských frontách, avšak i tak se

mu podařilo nasbírat v Rusku pozoruhodný etnografický materiál. V roce 1923 se vrátil do Prahy, kde usiloval o další vědecký postup. Profesorem srovnávací vědy náboženské byl však jmenován až v roce 1927. V té době se stal řádným zakládajícím členem Orientálního ústavu a jeho Indického sdružení. Vypuknutí druhé světové války jeho veřejnou činnost přerušilo. V roce 1945 se stává vedoucím katedry etnologie a náboženství na FF UK v Praze. Působil v redakčních radách Archivu orientálního, Nového Orientu a Československé etnografie. K jeho vydaným publikacím patří například Základy všeobecné vědy náboženské, Náboženství národů nekulturních, Perla indického oceánu. Vzpomínky z dvou cest na Cejlonu nebo Ze zapomenutých koutů Indie. Zemřel 3. května 1965 v Praze.

Bozka

▪ BÁSNÍK MEZI HERCI (130 let)

Eduard Kohout patřil k legendárním osobnostem českého herectví 20. století. Na jevišti Národního divadla ztvárnil bezpočet stěžejních postav, přesto ve filmu nikdy nedostal hlavní roli.

Narodil se 6. března 1889 v Českých Budějovicích jako František Eduard Kohout. V sedmnácti letech utekl ze studií ke kočovné herecké společnosti. Jak sám zdůrazňoval, za jeho mládí se k divadlu nechodilo, nýbrž utíkalo. Prošel několika společnostmi a divadly, než se v roce 1916 stal hercem Národního divadla. Na scéně Zlaté kapličky pod vedením K. H. Hilara vyrostl Kohout ve vynikajícího umělce. Zde dostal příležitost vystoupit v největ-

Eduard Kohout někdy kolem roku 1931

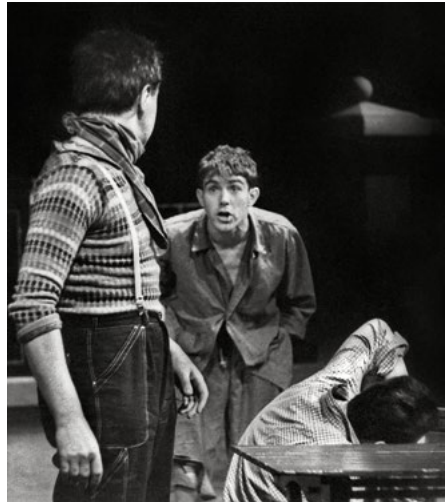
ších rolích světového dramatického repertoáru. Dokázal velkým tragickým postavám Shakespearovým (Hamlet) a Sofoklovým (Oidipus) vtisknout pečeť rozervanosti a nezakatvenosti, jež byly charakteristické pro tehdejší mladou generaci. Kritikou byl Eduard Kohout označován jako lyrik českého jeviště, kolegové mu přezdívali mistr z Kamy. Na jevišti ztvárňoval rozervané titány, lidské prostáčky, tragické romantiky i lyricky laděné komické postavy. Za své herecké umění byl několikrát oceněn. Svou první Státní cenu dostal v roce 1927 za roli Hamleta, v roce 1964 obdržel titul Národního umělce. Eduard Kohout miloval starofrancouzské písně, pražskou Kampu, kde bydlel, a nesnášel, když si ho pletli s komikem Járou Kohoutem. Zemřel 25. října 1976 v Praze a byl pohřben na vyšehradském Slavině.

Drahomíra Samková

▪ ŽIVOT NA HOUPAČCE (80 let)

Jiří Hrzán se narodil 30. 3. 1939 jako nejmladší ze čtyř dětí Jiřího a Marie Hrzánových v Táboře. Od mládí se věnoval kolektivním sportům a lehké atletice. Odmaturoval a neúspěšně se hlásil na DAMU. Přestože byl přijat na námořní školu ve Štětíně, rozhodl se pro herectví v Divadle mladých v Táboře.

Tady si ho všiml E. F. Burian, který mu dal možnost zkusit štěstí v Praze. Vojnu si odbyl v Armádním uměleckém souboru, kde se seznámil s manželkou Věrou Šmídovou, se kterou měl dcery Barboru, dnes oblíbenou herečku, a Terezu, známou výtvarnici. Své ráčkování a zadržování proměnil ve výhodu v divadle i před kamerou. Po krátkém angažmá v Semaforu odešel do pardubic-

Zápas s andělem, 1961 – Miloš Nesvadba (Pepina), Jiří Hrzán (Tarzan)

kého divadla. Na DAMU byl nakonec přijat a rovnou do třetího ročníku. V roce 1965 se stal členem pražského Činoherního klubu. Velké role ve filmu dostal v letech 1967–1968 (Svatba jako řemen, Penzion pro svobodné pány, Nebeští jezdci). Po okupaci v roce 1968 dostal zákaz činnosti v Činoherním klubu a pražských divadlech vůbec. Ústup ze slávy těžce nesl. Před kamerou se objevil až v komediích Drahé tety a já (1974), Jak utopit doktora Mráčka (1974) a v seriálu Byl jednou jeden dům (1974). Večer 22. 9. odešel z divadla opilý a pokusil se šplhat po jednom z pražských domů. Spadl a po dvou dnech 24. 9. 1980 ve věku 41 let následkům svých zranění podlehl.

V roce 2012 parta nadšenců založila spolek Hrzán sobě!. Cílem je instalace bronzové plastiky Jiřího v rodném Táboře. Sochařskou soutěž vyhrály sestry Melkusovy, a pokud dopadne vše, jak má, jejich plastika se do konce roku 2019 objeví na zdi tábořského Gymnázia Pierra de Coubertina.

Lucie Sládková

rozhovor

• V HLADOVÉ ZEMI JSEM OBJEVIL STRACH Z MÍST, ODKUD BEREME

Rozhovor s dramatikem Davidem Košťákem

Hra Hladová země vznikla na objednávku Švandova divadla a měla by být mysteriózní, napínavá i vtipná. Režuruje ji Štěpán Pácl a napsal ji mladý dramatik David Košťák, který nyní ke Švandům nastoupil jako dramaturg. Co prozradil o novince, která bude mít už 2. března premiéru ve Velkém sále?

Jak jste přišel na nápad Hladovou zemi napsat a co Vás inspirovalo?

Když mě ze Švandova divadla oslovil tehdejší umělecký šéf Dodo Gombár, měl jsem v záloze tři náměty. Nejvíc se ale líbil nápad na mysteriózní hru o městě, které si ve snaze růst neustále podkopává půdu pod nohama. A kromě obrazu toho města mě inspirovala naše současnost: výrazné osobnosti ve vedení státu, které si nejsou schopny přiznat, že cesta, do níž nás ženou, je slepá; strach doptávat se po pravé podstatě věcí, které jsou ideální jen na první pohled; velké společenské změny, jež se rodí z rozmaru; zánik věcí, kterému všichni jen nečinně přihlíží...

Štěpán Pácl a David Košťák, foto © Michal Hančovský

Má důlní městečko, kde se příběh odehrává, nějaký konkrétní předobraz nebo jde o čistou fikci?

Ano, prvotní inspirací je švédské důlní město Kiruna. Tamější těžební průmysl narušil statiku celého města natolik, že museli být všichni obyvatelé evakuováni. V detailu se však jedná o čistou fikci s výraznými prvky nadpřirozena.

Na vztahy mezi tím, co je nahoře a co je vědomé, a tím, co je nepříznané a skryté, lze nahlížet z hlediska mytologie, historie, sociologie, psychologie a pořád nacházet další vrstvy a významy... Co jste při psaní těchto hry objevil vy?

Při psaní jsem znovu objevoval svoje dětské strachy z neznámého, jež jsem do hry postupně přetavil - strach z věcí, jež se noří z minulosti, strach z prázdných míst, které zůstávají tam, odkud bereme.

Jakou vrstvu podle vás rozkryl v textu režisér Štěpán Pácl, co do chystané inscenace vnesl právě on?

Štěpán je režisér, který s autorem jedná s největší úctou. A já jsem rád, že jsou mu vlastní všechny roviny textu – at už ta ryze poetická, ale i ta groteskní, vtipná svojí lidskostí. Myslím, ale že do textu vnáší především křehkost, s níž přistupuje ke všem postavám. Je mnohem těžší označit někoho za ryze špatného člověka, když je nám odkryt strach, jenž ho pohání.

Hladová země, vizuál hry s herečkou Denisou Barešovou, foto © Alena Hrbková

Kterou postavu v Hladové zemi máte nejraději? A která je nejméně sympatická?

To je strašně těžké rozhodnout. Ale nejlíbí mi je snad postava Štěpánky, kterou hraje Denisa Barešová. Patří k té nejmladší generaci, ve hře postupně ztrácí smysly. Jako by byla trestána za celou společnost, která je vůči vnějšímu světu čím dál víc hluchá, slepá a celkově k němu ztrácí cit. Nejméně sympatická postava je asi hospodská Barbora - představitelka typického českého človíčka, který se nechá až příliš okouzlit mocí nad ostatními. Jenomže ji velmi vtipně hraje skvělá Bohdana Pavlíková, takže je dost těžké ji nemít rád i tak.

Ve Švandově divadle je na repertoáru i hra Srdce patří za mříže, kterou jste také napsal. Co mají tyhle dva tituly společného?

Autor! Haha. Řekl bych, že Srdce patří za mříže je hra více politická. U Hladové země jde v první řadě o to vyprávět příběh, který snad diváká pohltní. Mimo jiné jsem chtěl napsat pro soubor hru, která by všem nabídla rovnocenné herecké příležitosti.

Do Švandova divadla jste nedávno nastoupil jako dramaturg: co byste tu rád udělal nebo dokázal?

To nejtěžší a nejjednodušší zároveň – rád bych uváděl takové tituly, o kterých bude mít divák potřebu diskutovat ještě hodiny po skončení představení. A když o nich bude mít chuť diskutovat na baru Švandova divadla, tak se do diskuse i rád zapojím!

Magdalena Bičíková

KAM za kulturou s...

LEOŠEM VÁLKOU

foto © Jan Slavík

Nejjednodušší by bylo pozvat čtenáře na jednu ze zajímavých výstav, které probíhají u nás v Centru DOX. Ale to by bylo nečestné. A tak bych Vám rád doporučil skvělou výstavu **1918–1938: První republika**, kterou v Národní galerii, konkrétně ve Veletržním paláci, připravila kurátorka Anna Pravdová ve spolupráci s Ladou Hubatovou-Vackovou.

Není to klasická krátkodobá výstava, ale originálně vystavená sbírková expozice, která zajímavě dokládá, jak bohatá byla výtvarná tvorba mladé Československé republiky. A především jak čilý

byl v letech jejího trvání umělecký provoz a jak živý zájem československých občanů o výtvarné umění. Kromě českých umělců, které divák většinou dobře zná – například Václava Špály, Josefa Čapka, Jindřicha Štyrského, Toyen a dalších se expozice soustředí také na umění méně známých národnostních menšin meziválečného Československého státu. Představuje vynikající čes-

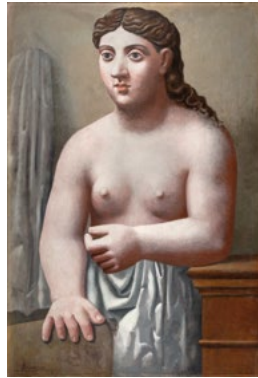

Josef Čapek, Černošský král, 1920

ko-německé umělce Augusta Brömse, Maxima Kopfa nebo Wenzela Hablika, ale také takřka neznámé umělce z podkarpatské Rusi.

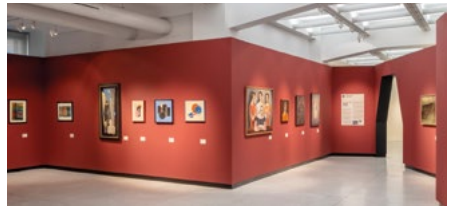
Vedle domácích autorů jsou součástí výstavy také díla světově proslulých autorů ze sbírek francouzského umění 19. a 20. století, kterou československý stát pořídil ve 20. a 30. letech – Paula Gauguina, Henri Rousseaua, Pabla Picassa, Vincenta van Gogha a dalších. Dokládají nejen velkorysost a kulturnost tehdejších politických elit, které nákup takto vzácných děl iniciovaly, ale

především skutečnost, že československé meziválečné umění za tím západoevropským nezaostávalo. Bylo světové, kosmopolitní, mnohonárodnostní a nacházelo originální řešení. V tomto

Pablo Picasso, Stojící žena, 1921

ohledu jsou z výstavy asi nejpříznačnější a nejzajímavější vazby mezi československými a francouzskými surrealistickými skupinami. Výstava se však nezaměřuje jen na „velké umění“. Citlivě jej propojuje s širším kontextem dalších výtvarných oblastí, v nichž prvorepubliková kultura vynikala: knižní tvorbou, designem či grafickým designem. A především ukazuje kulturní podhoubí, které tehdejší autory stimulovalo a bez něhož by jen stěží dosáhli tak skvělých výsledků. Divák se tak může projít světem prvorepublikových galerií, uměleckých spolků i neformálních společenství československé bohémy. A do dobové atmosféry se může ještě více pohroužit díky částečně zrekonstruovaným nejdřívejším výstavám, které ovlivnily atmosféru tohoto svobodného dvaceti letí – První výstavy Surrealistů ČSR, výstavy Tvrdošjních, Výstavy soudobé kultury v Brně nebo výstavy Poezie 1932.

Expozice skvěle demonstruje rozmanitou kulturu První republiky a přitom pečlivě dbá o její zasazení do širších historických souvislostí. To je důležité především pro mladší generaci návštěvníků, která si na dokumentárním materiálu rámuujícím vystavená díla může dobře uvědomit, jak pomíjivé se mohou ukázat kulturní vzlety a jak rychle se mohou zhroutit zdánlivě neotřesitelné jistoty. Vždyť i dnes stejně jako za první republiky žijeme již desítky let ve svobodě a ničím a nikým neomeзованé kultuře. Ale stejně jako tehdy nás o ně mohou připravit populisté a demagogové, kteří nabízejí snadná řešení provázená xenofobií a netolerancí. Proto je důležité, že výstavu doprovází bohatý edukativní i odborný doprovodný program pro návštěvníky všeho věku. Na návštěvu výstavy 1918–1938: První republika je naštěstí dost času. Vzhledem k tomu, že součástí stálé sbírky Národní galerie, bude k vidění minimálně po celý rok 2019.

Leoš Válka, zakladatel a ředitel Centra současného umění DOX

• ROMEO, JULIE A TMA V DIVADLE V DLOUHÉ

Novou divadelní adaptaci slavné novely Jana Otčenáška *Romeo, Julie a tma* připravila v Divadle v Dlouhé režisérka Hana Burešová, která je spolu s dramaturgem Štěpánem Otčenáškem zároveň autorkou nové dramaturgie.

Ta se – na rozdíl od knihy – snaží celý příběh nahlížet nejen perspektivou maturanta Pavla, ale také pohledem židovské dívky Ester, která je celou dobu přítomna na jevišti. Třetím hrdinou inscenace je pak doba strachu a stupňovaného teroru během tří týdnů heydrichiády, v nichž se tragický příběh jejich lásky odehrává. Autoři proto použili i řadu obrazových či zvukových dobových dokumentů a využili i citace z knih jiných autorů, např. z *Života* s hvězdou Jiřího Weila či Sedmiramenného svícnu Josefa Škvoreckého. Vedle hlavních postav Pavla a Ester figuruje na jevišti také chór, který – tak jako v antické tragédii – plní řadu funkcí, někdy mluví za hlavní postavy a funguje také jako zprítomnění doby, která se hrdinům jeví jako zlý sen.

Romeo, Julie a tma, v hlavních rolích Pavel Neškudla a Marie Poullová, foto M. Špelda

Na jevištní podobě Otčenáškovy novely pracovala Hana Burešová se svými častými spolupracovníky – dramaturgem Štěpánem Otčenáškem, scenografem Davidem Markem, výtvarnicí kostýmů Hanou Fischerovou a hudebním skladatelem Ivanem Acherem. Do ústředních rolí mladých milenců obsadila Pavla Neškudlu a Marii Poullovou, kteří jsou oba v Dlouhé třetí sezónou, role rodičů či sousedů (a zároveň chóru) hrají dlouholetí členové souboru divadla Miroslav Hanuš, Tomáš Turek, Martin Matejka, Marie Turková a další.

Karola Štěpánová

• DIVADLO POD PALMOVKOU VÁS ZVE NA ROK NA VSI!

Přijďte se přenést o více jak sto let v čase a ocitnout se v moravské vesnici a v dobách, kdy ještě tradice a zvyky byly nenahraditelnou součástí života.

Vesnicí Habrůvka projde rok, od hodů po žně. Čas setby, zrání a sklizně netýká se jen přírody, ale i lidských osudů. Hrdinové románové kroniky bratří Mrštíků si projdou všemi ročními obdobími a nejedním vztahovým propletením. Ačkoliv je Habrůvka jenom smyšlená, je podobná mnohým skutečným. Tamejší obyvatelé jsou stejně tak smyšlení, ale nám jsou podobní zrovna tak.

Rok na vsi, foto: M. Špelda, herci Ondřej Veselý a Vendula Fialová

Režisér Michal Lang si vybral dramaturgiu svého kolegy Miroslava Krobota. „Dramaturgie Miroslava Krobota mi přijde skvělá. Sám vím, jak je strašně těžké román rozložit na atomy a pak ho zase spojit, aby příběh měl tah a dával smysl. Vyzkoušel jsem si to nedávno na dramaturgii Žitkovských bohyní. Miroslav Krobot touto dramaturgií Roku na vsi vlastně vytvořil nové, zcela svébytné dramatické dílo, ve kterém přesně vystihl ta témata románu, která jsou nadčasová,“ říká k výběru autora dramaturgie sám Lang.

Z hereckého souboru Divadla pod Palmovkou se můžete těšit na Ondřeje Veselého v roli Rybáře, kterého můžete znát například ze seriálu *Vyprávěj*, kde hrál jednu z hlavních postav, Jardu France, dále na Vendulu Fialovou jako Vrbčenu, či na Marti na Hrušku jako starostu Habrůvky a mnoho dalších. Nabídku na hostování přijala Marie Málková, která ztvární zámožnou Frau Erb, či Miloslav Mejzlík, který se divákům představí v roli Faráře. Choreografie do inscenace vytvořil polský choreograf evropského formátu Mačko Prusak a minimalistickou, ale přesto suggestivní scénou navrhl jeden z nejlepších českých scénografů a šéf katedry scénografie na DAMU Jan Dušek.

Nejbližší reprízy jsou: 30. března, 12. dubna a 13. dubna 2019.

Anežka Berčíková

• ČTVRTSTOLETÍ RADOSTI A HRAVOSTI DIVADLA MINARET

Pražský činoherní soubor s názvem Divadlo Minaret oslaví v březnu dvacet pět let své existence. Na své stálé scéně v Redutě na Praze 1 uvádí 19. března od 18 hodin na oslavu tohoto výročí svou nejnovější a v minulé sezóně divácky nejúspěšnější inscenaci *Démoni současnosti*. Soubor se věnuje především tvorbě pro děti, *Démoni jsou ale inscenací pro mládež i dospělé*.

A kdo chce vidět inscenace Divadla Minaret pro děti, má možnost navštívit v Redutě víkendová rodinná představení. Na repertoáru jich má soubor v současné době dvanáct, a tak se můžete potkat s Rusalkou, třemi prasátkami, Stvořitelem, Playmanem, svatým Františkem, také se skřítky, myšáky, strašidly, nechybí ani Jeníček a Mařenka či Adam a Eva. Diváci se v pohádkových hrách vždy setkají

Démoni současnosti

s autorskými texty Renaty Nechutové Jiříkové a původní hudbou od Petra Maláška, Vladimíra Franze, bratrů Krčkových či dalších skladatelů. Režisérem a ředitelem Divadla Minaret je Luděk Jiřík. O Minaretu se říká, že kdo nehrál zde, těžko se v českém divadelním světě proslaví. Proto se špičkoví herci a herečky objevovali a objevují právě tady. V souboru působili Andrea Elsnerová a Marek Lambora (oba nyní v Divadle Na Vinohradech), Radek Valenta (z Divadla Pod Palmovkou), Milan Ligač (z Městského divadla Mladá Boleslav, který stále vystupuje i v Minaretu), Jiří Ployhar, Martin Písařík, Ernesto Čekan, Radim Jíra a další. Minaret byl vždycky hlavně partou bezva divadelníků, kteří si rádi hrají, mají rádi děti a humor. A lišeň divadelních talentů pokračuje! Do souboru stále přibývají noví mladí herci, kteří přinášejí nápady a svěží energii. Jak je možné, že nezávislé divadlo s nekomerční tvorbou pro děti, které nemá svou vlastní scénu ani stálý herecký soubor dokáže pokračovat dvacet pět let ve své činnosti? Rok co rok odehraje kolem jednoho sta představení v Praze i po celé České republice? Finanční podpora hlavního města Prahy a Prahy 1 se stala základem toho, aby soubor vůbec mohl takto existovat. A hlavně je tu neúnavná touha tvůrců Minaretu sdílet spolu s diváky svět fantazie, humoru, radosti a hravosti. Přijďte se o tom přesvědčit!

-11-

• DO KIN PŘÍCHÁZÍ NOVÁ ČESKÁ ČERNÁ KOMEDIE

Od 21. 2. je v kinech možno shlédnout novou černou komedii *Úhoři mají nabito*, příběh o partě chlapů, kterým se hra na URNU (Útvár rychlého nasazení) stane únikem z nudných životů. URNA je pro Roberta, Arnyho, Karlose, Davea a Komára jistota, únik a náhradní svět.

Pro partu chlapů je příslušnost k URNĚ a dobrodružství náhražkou toho, čeho se jim nedostává v jejich životě. Tajný koníček není jenom hra. Je to kombinace zastydělého pubertáctví, podivného idealismu a osobní frustrace. Jde o útěk z nudné reality všedních dnů, se kterým nejde přestat. Zasahují u domnělých zločinců, evakuují kulturáky a do svých her zatahují nic netušící okolí. Žene je touha po adrenalinu a falešná představa, že jsou jako Robin Hood a jeho družina. Má to však nějaké hranice? Všechno jde hladce až do okamžiku, kdy se octnou v nesprávnou chvíli na nesprávném místě. Jedno náhodné zastavení u benzinky v Dehtově a jejich hra na URNU přestává být tak docela legrace.

Scénář pochází z pera Petra Pýchy, kterého inspiroval voják, jež k němu přistoupil do vlaku. Později se ukázalo, že si na vojáka jen hrál a že je jich víc. Airsoft pro staré chlapy. Dle režiséra Vladimíra Michálka je tato černá komedie s ironickým nadhledem určitou sondou do hlav lidí, které kolem sebe potkává. V hlavních rolích se představují domácí herecké hvězdy. Vedoucím celé party je rocker Robert v podání Oldřicha Kaisera. Chlapy, kteří tak trochu nevyrstli z pubertáckých úletů, si zahráli bratři Krystof a Matěj Hádkové, Jiří Vyoralék a Patrik Holubář. Do jejich života a podivného koníčku, se zaplete pumpařka Anna Kameniková, Matěj Ruppert a Martin Sitta.

Simona Albrechtová

ohlédnutí

• ODEŠEL PRAVÝ CHLAP

Na konci ledna zarmoutila celou naši zem smutná zpráva. V nedožitých 86 letech nás navždy opustila herecká legenda Luděk Munzar. Spolu se svou manželkou herečkou Janou Hlaváčovou byli již dávno považováni nejen za skvělé herce, ale též za morální autority. Jenže všechno mohlo být v životě legendárního herce úplně jinak, kdyby v mládí dal přednost své druhé velké vášni – letadlům.

Luděk Munzar se narodil 20. března 1933 v Nové Včelnici. Vystudoval Vyšší hospodářskou školu v Hradci Králové, ale jeho snem bylo stát se vojenským pilotem. V době studií začal hrát divadlo

v rámci studentského souboru Mladá scéna a láska k herectví nakonec zvítězila. A tak v letech 1952–1956 vystudoval DAMU. Lásku k letectví a také k rychlým automobilům si nakonec ponechal jako celoživotního koníčka.

První angažmá získal v Mladé Boleslavi, ale už po roce ho režisér Otomar Krejča angažoval do činohry Národního divadla, kde pak Munzar patřil více než třicet let k hereckým oporám. Od začátku se stal spolu s Janem Třískou a Marií Tomášovou ikonickým představitelem mladé revolující generace. Legendární je z té doby například Shakespearova tragédie Romeo a Julie ve slavné Krejčově režii, kde Munzar zazářil v roli Merkucia. Z romantických mladíků a rebelů se postupně přebral do rolí mužných typů a psychologicky komplikovaných charakterů. V 70. a 80. letech patřil k těm nemálo hercům, kteří utvářeli dobu Národního divadla, a jeho postavy se zapsaly zlatým písmem do historie českého divadelnictví. Ať už

to byl Strakonický dudák, Faust, Zadržitelny v zvestup Artura Uie, Lev v zimě (toto představení také režíroval) nebo Naši furianti. Luděk Munzar měl to štěstí, že ještě osobně zažil velkou hereckou generaci naší zlaté kapličky a sám se postupně stal jedním z těchto nezapomenutelných bardů.

Samozřejmě že tak výraznou hereckou osobnost velmi brzy objevil také film. První velkou roli dostal ve filmu Dědeček automobil, vynikl také hlavní postavou totálně nasazeného Honzika v dramatu Ročník 21. Pak následovaly filmy Srpnová neděle, Kde řeky mají slunce, Nahá pastýřka, Kočár do Vídně, Atentát, Žert a v pozdějších letech Lev s bílou hřívou a mnoho dalších. V polovině šedesátých let si Munzara všimla také televize. Film zůstal tomuto velkému herci hodně dlužen, televize k němu byla našťastí štědrější. Televizním divákům utkvěl především v titulní roli Dietlova seriálu Synové a dcery Jakuba skláče či v dramaticizaci Falladova románu Ubohý pan Kufalt. Uplatnil se také jako průvodce televizních doku-

Olga Scheinpflugová a Luděk Munzar ve hře Bláznivá ze Chaillot, 1966

mentů o rozhlednách, stromech či pramenech. Mě osobně kromě úžasného Ubohého pana Kufalta oslovil Luděk Munzar asi nejvíce v televizním filmu Klobouk plný deště, kde předvedl skutečný herecký koncert a většinu děje na sebe strhl veškerou pozornost, jak přesvědčivě dokázal zahrát zničeného narkomana. A druhou třešničkou na dortu je podle mě inscenace Královská hra, kde v roli bývalého nacistického vězně Munzar sehrál se svým protějškem R. Hrušínským skutečně brilantní a nezapomenutelnou partii šachu. Svůj osobitý hlas propůjčil také dabingu a pravidelně namlouval například Paula Newmana, kterého si osobně vážil. V roce 2000 převzal za celoživotní mistrovství v dabingu Cenu Františka Filipovského. V roce 2012 navíc obdržel také Cenu Thálie za celoživotní činoherní mistrovství.

Spolu se svou manželkou Janou Hlaváčovou nepodepsali tzv. Antichartu a oba také společně opustili Národní divadlo, protože nesouhlasili s listopadovými změnami, které tam nastaly. Ne nadarmo se ve vzpomínkách Munzarových kolegů tak často objevuje slovo „chláp“. Luděk Munzar představoval ve svých rolích i v civilu ztělesnění tradiční mužské síly, spolehlivosti, odvahy a charakteru.

Marcela Kohoutová

knižní tipy

• POZVÁNKA OD MAFIÁNA

Jiří Ovečka

Román o jednom z nejvýznamnějších a nejobávanějších novinářů 90. let v dobách Klondiku v Čechách a o jeho nekonečném boji s velkým mafiánem. A to v prostředí, kde jedinou autoritou jsou peníze a moc, všechny ostatní hodnoty jsou spíš vnímány jako projev slabosti. Odhaluje zázemí médií, jejich postupy a ukazuje, jak jsme neustále někým ovládáni. Nelitostná hra s lidskými životy ve střední Evropě se prolíná s příběhem dívky v Tibetu, kterou mniši brání v utajeném klášteře před čínským komunistickým režimem. Dívky předurčené historickým

proroctvím k velkým činům. Čtenáři se představí dva světy se zcela rozdílnými přístupy k životu.

cena: 389 Kč

www.pozvankaodmafiana.cz

• STŘEDNÍ ČECHY 1918/2018

Průvodce historií

Ivo Cerman a kolektiv autorů

Zatímco většina knih vydaných k stoletému jubileu podává „velké dějiny“ státu shora, v této knize je sledováno budování

republiky na úrovni obcí, měst a regionu. Vybrána byla oblast středních Čech, která zahrnuje okolí Prahy, hornická města Kladno a Příbram, Škodovskou Mladou Boleslav i lázeňské Polabí. Zvláštní pozornost je věnována výchově k demokracii, ale také architektuře měst, životu vesnic, sportu, trampingu a literárním patronům středních Čech.

Nesourodý region smeluje tradice hornictví a řepařství, které sledujeme napříč stoletím. Kniha mapuje také dochované památky na události 20. století v kraji.

cena: 369 Kč

www.nln.cz

• BÁJEČNÁ LÉTA S ČEZETOU

Historie legendární značky

Alois Pavlůšek

Kniha, která potěší všechny příznivce jedné stopy a zvláště pak fandý legendární strakonické značky ČZ. Chronologicky seřazená

historie a popis jednotlivých modelů napříč celým výrobním spektrem – od cestovních motocyklů přes prototypy, malé motocykly, závodní a soutěžní stroje – vás podrobně a čtivou formou seznámí se značkou, která již bohužel odešla do motocyklového

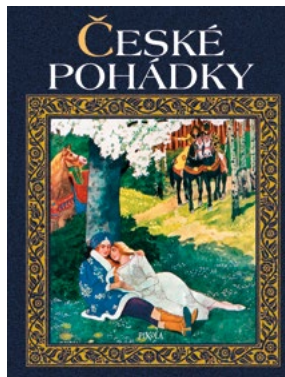
nebe, ale v srdcích příznivců a pamětníků bude žít navždy. Publikace obsahuje ucelený chronologický přehled produkce, desítky modelů od r. 1932 do roku 1997, černobílé i barevné fotografie, osobnosti spojené se značkou, cestovní, sportovní a terénní motocykly, prototypy.

cena: 369 Kč

www.albatrosmedia.cz

• ČESKÉ POHÁDKY

Velká rodinná kniha přináší nejkrásnější české pohádky Karla Jaromíra Erbena a Boženy Němcové; najdeme tu např. Zlatolvásku,

Tři zlaté vlasy děda Vševěda, Prince Bajaju, Dlouhého, Širokého a Bystrozrakého, Rozum a Štěstí a další příběhy, které patří do zlatého fondu české literatury pro děti. Pohádky vybrala a upravila Melita Denková, která se rovněž postarala o výběr působivých ilustrací

Artuše Scheinera, známého výtvarníka 30. let minulého století.

cena: 399 Kč

www.knizniklub.cz

Praha:kultura

Výběr toho nejlepšího
z pražské kulturní
scény najdete ve
zbrusu nové brožuře
Praha:kultura!

prague.eu

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

Prague
City Tourism

Prague:emotion

pražská vlastivěda

PRAGUE CITY TOURISM

Arbesovo nám. 70/4 / Praha 5 / 150 00
tel.: 221 714 161, 221 714 714, vlastiveda@prague.eu
www.prazskevychazky.cz

▪ Napište nám na vlastiveda@prague.eu a měsíční program vycházek Vám budeme pravidelně zasílat na Vaši e-mailovou adresu.

Prague
City Tourism

PROGRAM VLASTIVĚDNÝCH VYCHÁZEK V BŘEZNU 2019

2. 3. / SO

PO STOPÁCH TEMPLÁŘSKÉHO ŘÁDU V CENTRU PRAHY. Řád templářů byl jeden z nejmocnějších křesťanských rytířských řádů středověku. Od založení v roce 1120 až do doby svého násilného zániku roku 1312 představoval tento řád ochranu poutníků do Svaté Země a časem i významný středověký bankovní institut. Původní sídlo v Jeruzalémě se přesunulo do Paříže. Templáři vytvářeli své komendy ve velkých městech na reprezentativních místech a kupovali vesnice pro hospodářské zázemí svého řádu. Proto i v Praze templáři umístili své sídlo na velmi lukrativních pozemcích, o čemž svědčí i názvy ulic, které zůstaly dosud platné. Vydáme se po stopách tohoto Řádu, vysvětlíme si jeho specifika a důvody zániku, včetně faktorů, které následně ovlivnily další Řády a tajné spolky. Vycházka pouze v exteriéru. **POZOR! – omezený počet účastníků na 25 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 10:00 u sochy Karla IV. na Křižovnickém náměstí. Cena 120/80 Kč. PharmDr. Lucie Kotlářová

KOSTEL SV. TOMÁŠE NA MALÉ STRANĚ. Komentovaná prohlídka kostela s výkladem o historii kláštera augustiniánů. **POZOR! – omezený počet účastníků na 35 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 10:30 před vchodem do kostela z Josefské ulice (nejbližší spoj zastávka tram. č. 12, 20, 22 „Malostranské náměstí“). Cena 120/80 Kč (%) + na místě bude vybrán příspěvek na kostel 40 Kč/za osobu. Alexandra Škrlandová

VILA LANNA. Komentovaná prohlídka novorenesanční budovy nás seznámí nejen se stavbou samotnou, ale také s rodinou významného podnikatele a sběratele umění Vojtěcha Lanny. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 14:00 před vstupem do vily Lanna (V Sadech 1, Praha 6 - Bubeneč). Cena

120/80 Kč + na místě bude vybíráno jednotné vstupné do vily 50 Kč. Milada Racková

VEČERNÍ PROHLÍDKA STAROMĚSTSKÉ RADNICE. Prohlídka v anglickém jazyce. Zavítáme do interiéru radnice po zavírací době. Seznámíme se s dějinami a vývojem budovy, navštívíme středověké sítě, novodobé reprezentační sály radnice i její románsko-gotické podzemí. Komentovanou prohlídku s rozšířeným výkladem zakončíme vyhlídkou z nově opraveného ochozu radniční věže. **POZOR! – omezený počet účastníků na 20 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 20:00 před věží objektu (vstup vedle Staroměstského orloje). Jednotná cena 250 Kč. Bc. Lucie Backhouse

3. 3. / NE

PINKASOVA SYNAGOGA A STARÝ ŽIDOVSKÝ HRBITOV. Prohlídka druhá nejstarší dochované synagogy v Praze, ve které se dnes nachází Památník obětem šoa s následnou procházkou po Starém židovském hřbitově, jedné z nejvýznamnějších památek pražského Židovského města. **POZOR! – omezený počet účastníků na 20 osob. Vstupenky pouze v předprodeji vycházek.** Začátek akce v 10:00 před vchodem do Pinkasovy synagogy v Široké ulici. Jednotná cena 160 Kč/za osobu. Mgr. Zuzana Pavlovská

TRMALOVA VILA A OKOLÍ. Obec Straňnice byla v pramenech zmíněna poprvé koncem 12. století, kdy náležela do majetku Vyšehradské kapituly. My si na vycházce projdeme architektonicky cennou vilovou čtvrtí, která zde vznikla v prvních dvou desetiletích 20. století. Navštívíme také zdejší nejvýznamnější vilu od Jana Kotěry, postavenou pro rodinu ředitele obchodní školy Františka Trmala. **POZOR! – omezený počet účastníků na 2 x 25 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 10:00 a ve 14:00 na zastávce tramvaje č. 7, 26 „Straňnická“ (ve směru do Vršovic). Cena 120/80 Kč + na místě bude vybíráno vstupné do vily 50/30 Kč. Marie Hátlevá

PRAHOU ZA SVATÝM JANEM NEPOMUCKÝM. Snad každý zná sochu Johánka z Pomuku na Karlově mostě. Ostatně není jediná. Zpodobnění tohoto světce nás v Praze doprovází na každém kroku. Byl kanonizován právě před 290 lety. „Svatého na mostě“, jak se mu také říká, si připomeneme v místech, která jsou spojena s jeho životem i smrtí. **POZOR! – omezený počet účastníků na 30 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 před kostelem Panny Marie pod řetězem na Malé Straně. Cena 120/80 Kč (%). PhDr. Jaroslava Nováková

4. 3. / PO

KATOVSKÉ ŘEMESLO. Letos uplyne 355 let od smrti výrazné postavy kata Mydláře. Vydáme se po stopách „nejbezpečnějších z bezpečných“, jak často katy nazývala společnost, která ovšem nutně potřebovala jejich služby. Na trase od Rásovky na Staroměstské náměstí si připomeneme bydliště katů a jiných „nedotknutelných“, včetně míst, kde vykonávali své strašné řemeslo. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:30 na Haštalském nám. před kostelem sv. Haštala. Cena 120/80 Kč. Milada Racková

5. 3. / ÚT

KOSTEL SV. PETRA NA POŘÍČÍ A JEHO OKOLÍ. Komentovaná prohlídka původně farního kostela, dnes již zaniklé osady Poříčí. Postaven byl jako románská bazilika již ve 12. století a jeho dnešní podoba vychází z přestavby Josefa Mockera v 70. letech 19. století. **POZOR! – omezený počet účastníků na 35 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 před vchodem do kostela sv. Petra v Petřské čtvrti. Cena 120/80 Kč (%). Alexandra Škrlandová

7. 3. / ČT

LEGENDY SVĚTĚ KARLOVA MOSTU II. Projdeme unikátní světovou galerii barokních soch pod širým nebem a povíme si příběhy 15 z nich. Dovíte se, kdo byl objednatel, kdo sochařem a jakou legendou je socha opředená. Ukážeme si také, jak poznat dílo Brokoffovo a jak Braunovo. **POZOR! – omezený počet účastníků na 25 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 před Malostranskou mosteckou věží. Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Dana Kratochvilová

BONJOUR MONSIEUR GAUGUIN. ČEŠTÍ UMĚLCI V BRETANI 1850–1950. Komentovaná prohlídka výstavy mapuje přítomnost českých umělců v Bretani v letech 1850 – 1950 a hodnotí, jakým způsobem zachycovali její drsnou krajinu či tradiční bretonské motivy, vliv pontavenské školy na jejich tvorbu či naopak její jedinečnost. Díla českých autorů (např. Jaroslav Čermák, Antonín Chittusí, Alfons Mucha, František Kupka, Jan Zrzavý, Alén Diviš, Toyen, Jan Křížek) jsou doplněna o srovnání s obrazy zahraničních tvůrců jako Paul Gauguin, Paul Sérusier a Émil Bernard. **POZOR! – omezený počet účastníků na 25 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 16:00 před vchodem do paláce Kinských (Národní galerie) na Staroměstském náměstí 12. Jednotná cena 240 Kč. Monika Švec Sybolová

9. 3. / SO

DIVADLO, KTERÉ PROSLAVIL MOZARTŮV DON GIOVANNI. Zve-me Vás na komentovanou prohlídku Stavovského divadla! Podíváme se do jeho vybraných prostor a připomeneme si dobu, ve které zde nadaný autor působil. Povidat si budeme nejen o jeho soukromém životě, ale především o jeho pražských pobytech, které se nesmazatelně zapsaly do podvědomí Pražanů. **POZOR! – omezený počet účastníků na 35 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 10:00 před budovou Stavovského divadla (ul. Železná 11, Staré Město). Cena 140/100 Kč. Milada Racková

KOSTEL NANEBEVZETÍ P. MARIE A SV. KARLA VELIKÉHO NA KARLOVĚ. V základáci lictině tohoto chrámu se Karel IV. dne 18. září 1350 přihlásil ke svému patronovi sv. Karlu Velikému a osobně položil základní kámen kostela. Kostel zažil období slávy i doby úpadku, nic ho však nedokázalo vyvrátit z kořenů. Čeká na vás příběh areálu augustiniánů kanovníků a krása díla, kterou nám předkové zanechali. **POZOR! – omezený počet účastníků na 35 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 11:00 před vstupem do kostela. Cena 120/80 Kč (%)

+ na místě bude vybírán příspěvek na kostel 30 Kč. Alexandra Škrlandová

NAD PRŮMYŠLOVOU LIBNÍ. V zahradách na svazích nad Libní se skrývá řada zajímavých vil. Na vycházce se setkáme s dílem Josefa Fuchse, Otakara Novotného, Oldřicha Starého a dalších architektů. Připomeneme si i dramatické chvíle atentátu na Reinharda Heydricha. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 14:00 na zastávce tramvaje č. 3, 10, 24, „Okrouhlická“. Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Stanislava Micková

VYŠEHRA D A JEHO LEGENDY. Pojdte s námi poznávat nejvýznamnější památky vyšehradského areálu! Připomeneme si také nejznámější legendy i záhadu Čertova sloupu, na vyšehradském hřbitově zavzpomínáme na české velikány! **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 14:00 u Tábořské brány (první brána od stanice metra C „Vyšehrad“). Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Pavla Bartásková, Ph.D.

VEČERNÍ PROHLÍDKA STAROMĚSTSKÉ RADNICE. Prohlídka v anglickém jazyce. Začátek akce ve 20:00 před věží objektu (vstup vedle Staroměstského orloje). Jednotná cena 250 Kč. JUDr. Jiří Vytáček

10. 3. / NE

ZE SRBSKA PŘES BUBOVICKÉ VODOPÁDY NA KARLŠTEJN. Vycházka povede nejkrásnějšími místy Českého krasu, kudy chodil Vojta Náprstek a kudy vedla i první značená turistická cesta u nás. Ze Srbska, opředeného legendami o sv. Ludmile projdeme ke třem stupňům Bubovických vodopádů. Poté se vydáme karlštejnskými lesy k památnému dubu sedmi bratří okolo hradu do obce Karlštejn. Trasa cca 5 km. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 11:00 na železniční zastávce „Srbsko“ (vlak jede ze zastávky „Praha – Hl. nádraží“ v 9:50). Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Vladimír Trnka

RUDOLFINUM. Impozantní budova při vltavském břehu dnes láká návštěvníky především k poslechu vážné hudby nebo návštěvě výstav. My se podrobněji seznámíme s historií jejího vzniku, s jejími tvůrci i s její novou úlohou v počátcích Československé republiky. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 14:00 před bočním vchodem do Rudolfiny z Alšova nábřeží. Cena 120/80 Kč. Marcela Smrčinová

PRAŽSKÝ HRAD S KAPLÍ VŠECH SVATÝCH. Trochu jinak si tentokrát připomeneme Pražský hrad, především jako sídlo českých knížat a králů. Podíváme se, jak vypadal ve středověku a jak se proměnil za vlády Habsburků. Navštívíme také kapli Všetech Svatých, jednu z nejzajímavějších svatyní Pražského hradu. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 u sochy T. G. Masaryka na Hradčanském náměstí. Cena 120/80 Kč (%) + na místě bude vybírán příspěvek na kostel 30 Kč/za osobu. PhDr. Jaroslava Nováková

11. 3. / PO

PROTEKTORÁTNÍ PRAHA – PŘEDNÁŠKA. Přesuneme se do března roku 1939, kdy Prahou zněly nacistické pokyny, ale zároveň se uvězní města vytvářelo jádro českého odboje. Jak se žilo v Praze v letech 1939 – 1945, jaké byly osudy těch, kteří se odmítali podřídit nacistické zvláti a kdo stál v čele města? **POZOR! – omezená kapacita sálu na 30 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 17:00 v sále PCT, Arbesovo nám. 4, Praha 5, v přízemí. Cena 120/80 Kč. PhDr. Jaroslava Nováková

12. 3. / ÚT

PRAŽSKÉ PRŮCHODY A PASÁŽE VII. Novinka! I na Novém Městě najdeme řadu průchoďů. V těchto místech vedou činžovními domy, které v průběhu 19. a 20. stol. nahradily původní zástavbu. Pohybovat se budeme v okolí ulic Vodičkova, Spálená, Jungmannova. **POZOR! – omezený počet účastníků na 35 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 před budovou Myšák Gallery ve Vodičkově ulici. Cena 120/80 Kč. Pavla Lešovská

13. 3. / ST

JOSEF MOCKER, KAMIL HILBERT A DOSTAVBA KATEDRÁLY SV. VÍTA – PŘEDNÁŠKA. Devitkové letopčty se objevují nadmíru často v dlouhé historii budování pražského svatovítského chrámu i v životopisech jeho stavitelů. Především si ovšem připomeneme osobnost Josefa Mockera (+1899), který nejvíce přispěl k jejímu dostavění do dnešní podoby a byl nejen znalcem středověké gotické architektury, ale i svěbytným restaurátorem středověkých staveb, a dále Kamila Hilberta (*1869), který dovedl katedrálu k jejímu slavnostnímu otevření (1929). **POZOR! – omezená kapacita sálu na 25 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 17:00 v sále PCT, Arbesovo nám. 4, Praha 5, v přízemí. Cena 120/80 Kč. PhDr. Jarmila Škočová

16. 3. / SO

NÁRODNÍ DIVADLO PRO DĚTI. Akce pro děti! Více informací naleznete na konci programu!

NÁRODNÍ DIVADLO. Celková prohlídka vybraných prostor Národního divadla nás zavede k jeho základním kamenům, do hlediště i hlavního foyer. **POZOR! – omezený počet účastníků. Doporučujeme využít předprodeje vycházek. V 10:30 prohlídka v angličtině. V 10:00 a v 11:30 prohlídka pro děti.** Začátek prohlídek v českém jazyce v 9:30, 11:00 a ve 12:00 ve slavnostním vestibulu historické budovy, vstup hlavním vchodem. Cena 140/100 Kč. (přuvodčí PCT)

BABA – VÝSTAVNÍ KOLONIE VZOROVÉHO BYDLENÍ SVAZU ČESKOSLOVENSKEHO DÍLA. Na vycházce se seznámíme s unikátním komplexem funkcionalistických vil z let 1932 – 1936, na jejichž výstavbě se podílelo dvacet předních architektů tří generací (např. P. Janák, J. Gočár, O. Starý, L. Žák, E. Linhart a další). Povíme si také, kdo byli stavebníci vil a jaké byly jejich životní osudy. **POZOR! – omezený počet účastníků na**

40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek. Začátek akce ve 14:00 na zastávce aut. č. 131 „U Matěje“ (jede od metra A „Hradčanská“ nebo „Bořislavka“). Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Stanislava Micková

VEČERNÍ PROHLÍDKA STAROMĚSTSKÉ RADNICE. Prohlídka v anglickém jazyce. Začátek akce ve 20:00 před věží objektu (vstup vedle Staroměstského orloje). Jednotná cena 250 Kč. Vladimír Trulík

17. 3. / NE

BŘEVNOVSKÝ KLÁŠTER. Celková prohlídka klášterního areálu včetně barokní baziliky sv. Markéty, románské krypty a budovy prelatury. **POZOR! – omezený počet účastníků na 35 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 13:00 před kostelem sv. Markéty (nejbližší spoj tram. č. 22, 25 „Břevnovský klášter“). Cena 120/80 Kč (%) + na místě bude vybíráno vstupné do objektu 100/60 Kč. Marie Vymazalová

PRAŽSKÉ ŽELEZNICE – MEZI HLAVNÍM NÁDRAŽÍM A SMÍCHOVEM. Seznámíme se s historií této významné pražské spojky včetně Železničního mostu. Uhodnete, kolik času v r. 1901 zabrala výměna původního za současný? Neopomeneme ani několik zdejších architektonických, převážně industriálních unikátů. Projdeme si i ulice pod Vyšehradem, a pokud máte trochu zmatek v prvních Přemyslovcích, třeba Vám tato vycházka pomůže si je neplést. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 14:00 před budovou bývalé podskalské celnice na Výtöni (naproti zastávce tram. č. 2, 3, 7, 17, 21, Výtöň). Cena 120/80 Kč (%). Šárka Semanová

18. 3. / PO

VÝZNAMNÍ ČEŠTÍ LÉKAŘI NA PŘELOMU 19. STOLETÍ A 20. STOLETÍ – PŘEDNÁŠKA. K 150. výročí narození Rudolfa Jedličky, významného lékaře, objevitele nových metod léčení a štědrého mecenáše, je připravena přednáška s vizualizací. Přiblížíme také zásluhy jeho předchůdců i následovníků - velkých osobností vývoje české zdravotní péče. **POZOR! – omezená kapacita sálu na 25 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 16:00 v sále PCT, Arbesovo nám. 4, Praha 5, v přízemí. Cena 120/80 Kč. Milada Racková

19. 3. / ÚT

VYŠEHRADSKÝ HRBITOV: KDE ODPOČIVAJÍ VÝZNAMNÍ SOCHAŘI A ARCHITEKTI. Tentokrát si ukážeme místa posledního odpočinku těch, kteří obohatili svým uměním krásu našeho města. Připomeneme si jejich život a tvorbu: sochaře S. Suchardu, Š. Zálešáka, K. Pokorného, O. B. Seelinga i architektky J. Mockra, J. Schulze, A. Wiehla nebo stále u nás diskutovaného J. Kaplického a řadu dalších. **POZOR! – omezený počet účastníků na 30 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 16:00 před vchodem do baziliky sv. Petra a Pavla. Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Vladimír Trnka

20. 3. / ST

KOSTEL SV. APOLINÁŘE. Komentovaná prohlídka původně gotického kostela, vybudovaného na návrší Větrov na pokyn Karla IV. v rámci budování Nového Města pražského. Kostel byl následně zbarokizován a regotizován. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 u vchodu do kostela z ulice Apolinářská, Nové Město pražské. Cena 120/80 Kč (%) + na místě srazu bude vybíráno vstupné do kostela 60/30 Kč. Milada Racková

21. 3. / ČT

LEGENDY SVĚTČŮ KARLOVA MOSTU II. Opakování vycházky ze čtvrtka 7. 3. 2019. **POZOR! – omezený počet účastníků na 25 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 před Malostranskou mosteckou věží. Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Dana Kratochvílová

23. 3. / SO

KRÁLOVSKÁ CESTA II. Akce pro děti. Více informací naleznete na konci programu!

PO STOPÁCH TEMPLÁŘSKÉHO ŘÁDU V CENTRU PRAHY. Opakování vycházky ze soboty 2. března 2019! **POZOR! – omezený počet účastníků na 25 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 10:00 u sochy Karla IV. na Křížovnickém náměstí. Cena 120/80 Kč. PharmDr. Lucie Kotlířová

VINOHRADY: KRÁLOVSKÉ MĚSTO. Jak rostly Královské Vinohrady a proč jsou dodnes půvabně dochovanou částí metropole, jejíž podoba se téměř vůbec nezměnila. Prohlédneme si náměstí

Míru i s interiérem kostela sv. Ludmily, zjistíme, kde byl slavný Valdek i další kavárny a jaké osobnosti patří k lokalitě Vinohrad. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 před kostelem sv. Ludmily na náměstí Míru. Cena 120/80 Kč (%). PhDr. Jaroslava Nováková

VEČERNÍ PROHLÍDKA STAROMĚSTSKÉ RADNICE. Prohlídka v českém jazyce. Začátek akce ve 20:00 před věží objektu (vstup vedle Staroměstského orloje). Jednotná cena 250 Kč. Bc. Antonín Baloun

24. 3. / NE

MALOSTRANSKÉ PALÁCE III. Vycházka připomene další významné malostranské paláce v exteriéru, tentokrát na trase Malostranské náměstí, Mostecká ulice, Maltézské náměstí a Kampa. Povidat si budeme nejen o jejich minulosti a slavných majitelích, ale i o kráse umělecké výzdoby. Pokračování další samostatnou částí. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 14:00 na zastávce tram. č. 12, 20, 22 „Malostranské náměstí“ (ve směru od metra Malostranská). Cena 120/80 Kč. Milada Racková

PANENSKÉ BŘEŽANY. Malá obec, kterou prošly velké dějiny, patřila původně benediktinkám z kláštera u sv. Jiří na Pražském hradě. Horní zámek, který nechaly sestry vystavět na přelomu 17. a 18. století se stal hospodářským a správním centrem panství. V blízkosti zámku vznikla na začátku 18. století kaple sv. Anny, a to podle projektu architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Kaple se dnes řadí mezi osmdesát unikátních staveb tohoto umělce. Výstavba nového reprezentačního sídla dolního zámku začala až za nového majitele

r. 1828. Po vzniku protektorátu Čechy a Morava se horní zámek stal sídlem státního tajemníka K. H. Franka a v dolním zámku bydlel zastupující říšský protektor R. Heydrich se svojí rodinou. Po válce se horní zámek stal na dlouhou dobu domovem seniorů a od roku 2017 je zde umístěn Památník národního útlaku a odboje. **POZOR! – omezený počet účastníků na 30 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek!** Začátek akce ve 14:00 na stanici autobusu č. 373 „Panenské Břežany – zámek“ (autobus odjíždí ze stanice „Kobylisy“ v ul. Pod Sídlištěm). Cena 120/80 Kč (%) + na místě bude vybíráno jednotné vstupné do objektů 65 Kč. Marie Hátlová

26. 3. / ÚT

PRAHOU FRANZE KAFKY. Po stopách spisovatele Franze Kafky se vydáme do okolí Staroměstského náměstí. Ukážeme si, kde se narodil, i které školy navštěvoval. Povíme si, co bylo předmětem jeho studia a čím se ve svém zaměstnání zabýval. Neopomeneme ani na jeho rodinu a na „útočiště“, ve kterých hledal potřebný klid na svou tvorbu. Jednotlivá místa a události v Kafkově životě si doplníme literárními ukázkami z jeho prací. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek!** Začátek akce v 16:00 u staroměstského kostela sv. Mikuláše na náměstí Franze Kafky. Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Dana Kratochvílová

27. 3. / ST

ARCHITEKTURA PRAŽSKÉHO RINGU II. – REVOLUČNÍ TŘÍDOU PO PŘÍKOPY. Podobně jako ve Vídni vznikaly i v Praze od konce 19. století v linii bývalých hradeb a příkopů prestižní stavby kulturních a finančních institucí. Během vycházky se zastavíme

u známých i méně známých staveb, všimneme si detailů jejich fasád, zajdeme do pasáží a podíváme se na jejich zadní trakty (Merkur, Dům společnosti přátel žehu, Hospodářský svaz prádelců, italský palác Victoria, dům Šramota, Eskomptní banka, Myslbek, aj.). Projektanty těchto staveb byli významní architekti J. Fagner, M. Spielmann, A. Balšánek, aj. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 16:45 před palácem Merkur (Revoluční ul. 25). Cena 120/80 Kč (%). PhDr. Jarmila Škočhová

28. 3. / ČT

PRAŽSKÉ PRŮCHODY A PASÁŽE VII. Novinka! Opakování vycházky ze dne 12. 3. 2019. **POZOR! – omezený počet účastníků na 35 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 15:00 před budovou Myšák Gallery ve Vodičkově ulici. Cena 120/80 Kč. Pavla Lešovská

30. 3. / SO

ZA APOŠTOLY NA STAROMĚSTSKOU RADNICI. Akce pro děti! Více informací naleznete na konci programu!

NORDIC WALKING: KRÁLOVSKOU OBOROU. Zahajujeme již 9. ročník vycházek NORDIC WALKING!! Letošní ročník NW zahájíme tradičně procházkou Královské obory, která se poprvé veřejnosti otevřela v roce 1804 a brzy se stala místem procházek, odpočinku, ale i tancovaček pod širým nebem. Královská obora Pražany zvaná Stromovka, prošla v posledních letech velkou obnovou. Kromě zrekonstruovaných cest, zde byla prokopána nová vodní koryta propojující staré a nové rybníky do jedné soustavy. Obnoven byl také „Dubový pahorek“, který nyní působí jako ostrov, kterým v 17.

století skutečně byl. Po skončení oprav Šlechtovy restaurace se tak po mnoha letech plně obnoví společenská funkce významného místa v parku a oživí se kulturní a společenský život ve Stromovce. Během vycházky naši pozornosti neuniknou ani technická památka, tzv. Rudolfova stola, vybudovaná na pokyn římského císaře a českého krále Rudolfa II. a kousek opodál na návrší renesanční Místodržitelský letohrádek. Naše cesta od Císařského mlýna povede dále podél „Malé říčky“, slepého ramena Vltavy, abychom se vrátili k výchozímu bodu naší trasy. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 10:00 u hlavní brány Výstaviště Holešovice (nejbližší zastávka tramvaje č. 6, 12, 17 „Výstaviště Holešovice“). Cena 120/80 Kč. Marie Hätlelová

PO STOPÁCH MISTRŮ UMĚNÍ IMPRESSORSKÉHO. Tradice knihtisku v Praze začíná už v roce 1487 a počet tiskařských dílen v dalších stoletích vzrůstá. Pojďme při procházce Starým Městem zapátrat, kde se nacházely nejvýznamnější tiskařské oficíny, která kniha je nejstarším pražským tiskem nebo jak vůbec první tištěné knihy vypadaly. Připomeneme si význačné osobnosti, např. Jiřího Melantricha z Aventina, Daniela Adama z Velešlavína a jejich nakladatelskou činnost. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 10:00 u kašny na Malém náměstí (Staré Město, Praha 1). Cena 120/80 Kč (%). JUDr. Hana Barešová

DOMOVNÍ ZNAMENÍ NA STARÉM MĚSTĚ PRAŽSKÉM I. Na vycházce poznáme nejen významná domovní znamení na Starém Městě, ale neopomeneme zmínit také zajímavé historické souvislosti, spjaté s vybranými objekty, které na naší cestě mineme. Dozvime se, kde sídlila nejstarší pražská kavárna nebo kam se chodili bavit čeští velikáni. Ukážeme si rodný dům E. E. Kische a vycházku zakončíme v Celetné ulici, jejíž bohatou historii nenecháme bez povšimnutí. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 14:00 u sochy Karla IV. na Křížovnickém náměstí, Staré Město, Praha 1. Cena 120/80 Kč (%). Marcela Smrčinová

VEČERNÍ PROHLÍDKA STAROMĚSTSKÉ RADNICE. Prohlídka v anglickém jazyce. Začátek akce ve 20:00 před věží objektu (vstup vedle Staroměstského orloje). Jednotná cena 250 Kč. Vladimír Trulík

31. 3. / NE

NÁRODNÍ DIVADLO. Celková prohlídka vybraných prostor Národního divadla nás zavede k jeho základním kamenům, do hlediště i hlavního foyer. **POZOR! – omezený počet účastníků. Doporučujeme využít předprodeje vycházek. V 10:30 prohlídka v angličtině.** Začátek prohlídky v českém jazyce v 9:30, 10:00, 11:00, 11:30 a ve 12:00 ve slavnostním vestibulu historické budovy, vstup hlavním vchodem. Cena 140/100 Kč. (průvodci PCT)

HLEDÁME LETNÍ BYT ZN. ČERNOŠICE. Ve známém pražském letovisku vznikla řada zajímavých vil pro sezónní pobyt i k trvalému užívání. Stopy zde zanechali architekti Jan Kotěra, Osvald Polívka, František Roith, Karel Stránil, Karel Štípl, ale i řada dalších, dnes již méně známých stavitelů. **POZOR! – omezený**

počet účastníků na 2 x 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek. Začátek akce v 10:00 a ve 14:00 na železniční stanici „Černošice“ (nástupiště ve směru Beroun, vlak jede ze stanice Praha – Hl. nádraží v 9:20 nebo ve 13:20). Cena 120/80 Kč (%). Mgr. Stanislava Micková

PRAŽSKÁ NÁBŘEŽÍ I.: OD HLÁVKOVA MOSTU NA NÁMĚSTÍ JANA PALACHA (nábřeží Ludvíka Svobody a Dvořákovo nábřeží). Asi 2,5 km dlouhá vycházka nás povede po pravobřežním vltavském nábřeží kolem významných budov a památek, jejichž pestrou historii si na vycházce připomeneme. **POZOR! – omezený počet účastníků na 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce ve 14:00 před hlavním vchodem do budovy Ministerstva zemědělství (Těšnov 17, Praha 1). Cena 120/80 Kč (%). Pavla Lešovská

VLASTIVĚDNÉ VYCHÁZKY PRO DĚTI V BŘEZNU 2019

16. 3. / SO

NÁRODNÍ DIVADLO PRO DĚTI. Prohlídka vybraných prostor Národního divadla. Na děti čeká vyprávění o tom, jak bylo těžké divadlo vybudovat (a to hned dvakrát). Zdáli pak vědí například, kdo vymaloval divadelní oponu? Své vědomosti si na závěr ověří v kvízu a všechny dostanou sladkou odměnu. **POZOR! – omezený počet účastníků na 2 x 30 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek.** Začátek akce v 10:00 a v 11:30 ve slavnostním vestibulu historické budovy, vstup hlavním vchodem. Cena 140/100 Kč. Mgr. Pavla Bartásková, Ph.D.

23. 3. / SO

KRÁLOVSKÁ CESTA II. Pojdte s námi po stopách českých králů a jejich korunovačního průvodu! Vyrazíme z Křížovnického náměstí, kde si připomeneme Staroměstskou mosteckou věž, a po Karlově mostě přejdeme na druhý břeh Vltavy. Cestou se zastavíme u kamenných strážců Karlova mostu, o jejichž tajemství si budeme vyprávět. Od Malostranské mostecké věže vyrazíme Nerudovou ulicí vzhůru na Pražský hrad! Vhodné pro děti od šesti let (v doprovodu dospělé osoby). **POZOR! – omezený počet účastníků na 2 x 30 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek!** Začátek akce ve 14:00 na Křížovnickém náměstí u sochy Karla IV. (Staré Město, Praha 1). Cena 120/80 Kč (%). (průvodci PCT)

30. 3. / SO

ZA APOŠTOLY NA STAROMĚSTSKOU RADNICI. Pojdte s námi přivítat apoštoly staroměstského orloje, kteří se po delší pauze vrátili zpět na své čestné místo! V novém kabátě uvidíte i samotný orloj, díky práci restaurátorů opět září obnovenou krásou. Děti se mohou těšit také na vyprávění o zasedání městské rady za času pana krále. Prohlédnou si starodávné síně a také sestoupí do hlubokého podzemí radnice. Během prohlídky budou řešit zábavné úkoly a na závěr čeká děti vědomostní kvíz se sladkou odměnou. Komentovanou prohlídku zakončí vyhlídkou z nově opraveného ochozu radniční věže. **Vhodné pro děti od šesti let (v doprovodu dospělé**

osoby). POZOR! – omezený počet účastníků na 2 x 30 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek! Začátek akce ve 14:00 před vstupem do Turistického informačního centra PCT na Staroměstské radnici. Cena 120/80 Kč (%). (průvodci PCT)

Vycházky se konají s maximálním počtem 50 účastníků ve skupině (není-li uvedena jiná kapacita nebo neurčí-li průvodce jinak). Přednost mají klienti se vstupenkou zakoupenou v předprodeji. Vstupné do objektu si hradí účastníci sami. Snížené vstupné je poskytováno dětem do 15 let, studentům do 26 let, seniorům nad 65 let, invalidům s průkazem ZTP, účastníkům probíhajících kurzů PCT a průvodcům PCT. Zaplacené vstupné se nevrací, vstupenka se nevyměňuje. V případě zrušení akce pořadatelem (Prague City Tourism) je třeba uplatnit nárok na vrácení vstupného v místě, kde byla vstupenka zakoupena. Uvedená dopravní spojení jsou platná v době uzávěrky programu. Případné aktuální změny v dopravě lze ověřit na tel. 296 191 817 nebo na www.dpp.cz.

Vstupenky na vlastivědné vycházky je možno zakoupit v Praze formou předprodeje v turistických informačních centrech PCT a v recepci PCT (Arbesovo nám. 70/4). V rámci předprodeje se prodávají vstupenky také on-line na eshop.prague.eu

!! PŘEDPRODEJ SE VYPLÁČÍ !!

U vybraných akcí při zakoupení vstupenek v předprodeji druhá vstupenka na shodnou akci se slevou 50 %. Platí na akce označené symbolem (%), (platí i pro online předprodej). Sleva se vztahuje vždy na vstupenku vyšší hodnoty.

Vyprodané akce jsou avizovány na www.prazskevychazky.cz

Veškeré informace naleznete na www.prazskevychazky.cz

Dotazy řadíte zodpovíme na e-mailové adrese: vlastiveda@prague.eu nebo na tel: 221 714 714, 221 714 361

Sledujte nás na Facebooku: [facebook.com/praguecitytourism](https://www.facebook.com/praguecitytourism)
ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

Předprodej na měsíc **březen 2019** bude zahájen **v pondělí 25. února 2019 v 9:03** v eshopu a v turistických informačních centrech PCT (viz níže) v Praze. Předprodej na měsíc **duben 2019** bude zahájen **v pondělí 25. března 2019**.

OTEVÍRACÍ DOBA TURISTICKÝCH INFORMAČNÍCH CENTER PCT (předprodejní místa Pražské vlastivědy)

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM MŮSTEK

(Rytířská 12, vchod z ul. Na Můstku, Praha 1 – Staré Město)
▪ denně 9:00 - 19:00

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM STAROMĚSTSKÁ RADNICE

(Staroměstské náměstí 1, Praha 1 - Staré Město)
▪ denně 9:00 - 19:00

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ

(horní část Václavského náměstí, na rohu se Štěpánskou ulicí)
▪ denně 10:00 - 18:00
▪ 7. 1. 2019 – 20. 3. 2019 TIC Václavské náměstí **UZAVŘENO**

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM LETIŠTĚ PRAHA T1

(Přiletová hala, Terminál 1, Praha 6 - Ruzyně)
▪ denně 8:00 - 20:00

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM LETIŠTĚ PRAHA T2

(Přiletová hala, Terminál 2, Praha 6 - Ruzyně)
▪ denně 8:00 - 22:00

RECEPCE PCT, ARBESOVO NÁMĚSTÍ 70/4

Arbesovo náměstí 70/4, Praha 5 – JEN VŠEDNÍ DNY
▪ po – čt 8:00 – 17:00, pá 8:00 – 16:00

(aktuální informace na www.prague.eu nebo tel. 221 714 714)

NOVINKY

S velikou lítostí Vám oznamujeme, že nás náhle a navždy opustil dlouholetý kolega a průvodce Pražské informační služby – Prague City Tourism pan JUDr. Stanislav Antonín Marchal, CSc. Čest jeho památce!

PRAŽSKÉ VINICE 2019

Hlavní město Praha vás zve **8. a 9. června 2019** na putování městskými i soukromými vinicemi, které již potřeří **otevírají své brány veřejnosti**. Seznamte se s jejich historií i současností a objevte kouzlo těchto pozapomenutých koutů Prahy. Více informací najdete na webu prague.eu/vinice

Novou **brožuru s mapou** si můžete zdarma stáhnout na webu nebo si ji vyzvednout v jednom z turistických informačních centerch Prague City Tourism.

CYKLOHŘÁČEK

Oblíbený víkendový vlak Cyklohraček vjíždí do 6. sezóny. Poprvé vyjede už v sobotu 23. března 2019 a svezou všechny nadšené vyletníky opět každou sobotu, neděli a státní svátky 2x denně z pražského Hlavního nádraží do královského města Slaný. A už v sobotu 30. března cca od 10:00 do 17:00 hod. oslaví Cyklohraček na vlakovém nádraží ve Slaném své 5. narozeniny. Akce komorního rázu tímto symbolicky zahájí jeho turistickou sezónu. Více informací se dozvíte na www.pid.cz/cyklohracek

Praha: jaro

To nejlepší z jarní Prahy ve čtvrtletníku Praha: jaro!

Najdete v něm přehled nejzajímavějších kulturních akcí, velikonočních trhů a aktivit, zjistíte, proč se vydat na procházku po současném umění ve veřejném prostoru nebo do malebné Troji.

[Prague.eu](https://prague.eu)

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

Prague
City Tourism

Praha:emoce